

Vierde zondag door het jaar A

Sef. 2,3; 3,12-13

1 Kor. 1,26-31

Mt. 5, 1-12a

Zalig niet zij die hebben, maar zij die zich geven!

Tot ons klinken vandaag de woorden: "Zalig de armen van geest, de zachtmoedigen, de vreedstichters..." Deze zaligsprekingen, kunnen echter gemakkelijk verkeerd worden verstaan. Jezus zegt hier niet dat de armoede zelf, de honger, de droefheid of het lijden "op zich" goed zouden zijn. Jezus spoort ons hier niet aan om het ongeluk en de pijn te zoeken, als zouden armoede en lijden noodzakelijke voorwaarden zijn om gelukkig te worden. Christenen worden hier niet uitgenodigd om passief en mak te blijven als zij in een sociaal onrechtvaardige situatie zitten. Hier worden dus niet de armoede of de vervolging zelf geprezen. Hier worden bepaalde mensen zalig geprezen, - dwz. sommige mensen krijgen van God Zelf een diep gemeende proficiat - diegenen namelijk die, ook midden in hun armoede, hun honger, hun droefheid of hun lijden, ja ondanks al hun ongeluk, toch de innerlijke liefde en overgave van de kinderen van God bewaren. Niet de uiterlijke ontbering, maar de innerlijke houding van het hart, wordt door Jezus zalig geprezen. "Zalig de armen van geest, want aan hen behoort nu het Rijk der hemelen!" Er wordt dus niet gezegd dat het lijden zelf een ideaal zou zijn. Er wordt ook niet gezegd dat alle armen automatisch in de hemel komen. Er wordt een zaligprijzing uitgesproken over arme en kleine mensen, niet omdat ze nu arm zijn of pijn hebben, wel omdat zij, in hun armoede of pijn, toch blijven reageren met een hart dat vervuld is van liefde en overgave, omdat zij nu de liefde van het evangelie beleven: danken, delen, dienen, ook te midden van hun ongelukkige situatie.

Eigenlijk nodigt Jezus ons in de zaligsprekingen uit los te komen van een spontaan, instinctmatig verlangen naar een bepaald soort geluk zoals het ons ook wordt opgedrongen door ons milieu, onze cultuur, onze omgeving, nl. het oppervlakkig geluk "verzadigd te worden door vele dingen voor onszelf te hebben", en Hij vraagt ons open te komen voor een geluk van een veel dieper niveau: nl. het geluk van te kunnen en te mogen "liefhebben". En Jezus durft dat voorstellen aan allen, ook aan mensen die in de miserie zitten. Hij zegt niet: "Zalig de armen, want zij zullen uiterlijk rijk worden", maar: "Zalig de armen van geest, want aan hen behoort het Rijk der hemelen". Met andere woorden: Diegenen die niet gehecht zijn aan de drang naar bezit, diegenen die niet leven in de illusie dat verzadiging en rijkdom geluk brengt, maar die bereid zijn te geven en te delen met anderen, zij treden binnen in het Rijk van de liefde en alleen dat brengt het echte geluk. Het christendom steunt de pogingen van diegenen die uit hun ongelukkige situatie willen geraken. Maar zalig zijn zij die, te midden van hun rechtmatige drang om hun lot te verbeteren, er toch op de eerste plaats op uit zijn dienend en gevend lief te hebben. Want de dienende en zichzelf-gevende liefde van het Rijk Gods dat is de allereerste prioriteit, in rijkdom of armoede, in welke situatie ook!

De zaligsprekingen zijn een bemoediging en een felicitatiewens. Een bemoediging, want aan kleine en eenvoudige mensen die door droefheid, honger, dorst, haat, zelfs vervolging worden gekweld, wordt in ieder geval gezegd: "God staat niet aan de kant van diegenen die u bedroeven. God staat aan uw kant. Uw Vader blijft bij u staan, juist nu." Maar ze zijn ook een felicitatiewens: Tot die kleine en eenvoudige mensen wordt gezegd: "In tegenstelling tot de spontane reactie van velen, sluit gij in uw tegenspoed uw hart en gemoed nu niet af voor God. Gij weet dat Hij het immers is die u het best de inspiratie kan geven, de vindingrijkheid, de kracht, de innerlijke vrede of de overgave om deze tegenspoed het hoofd te bieden. Gij blijft reageren met een hart dat vervuld is van liefde ook op het moment dat gij misschien te weinig uiterlijk tastbare hulp rondom u voelt."

Zalig de "armen" betekent dus niet dat God de "uiterlijk behoeftigen" gelukkig prijst, maar wel de "innerlijk eenvoudigen", zij die met respect en bescheidenheid omgaan met de mensen en de dingen. De "treurenden" die Jezus zalig prijst, zijn niet de zwartkijkers en de pessimisten die zichzelf beklagen, maar diegenen die oog hebben voor het verdriet en het leed van anderen. De "zachtmoedigen" die Jezus zalig prijst, zijn niet de sentimentele zwakkelingen, maar de lieve, tedere, geweldloze mensen. De "gerechtigten" zijn niet diegenen die erop uit zijn hun recht op te eisen, maar diegenen die voor iedereen zonder onderscheid en op dezelfde manier waardering kunnen opbrengen. De "barmhartigen" zijn niet de bevreesde slappelingen, maar diegenen die zo sterk zijn dat zij de eerste stap durven zetten om te vergeven. De "zuiveren van hart" zijn niet de puriteinen, maar de ongecompliceerden, de rechtzinnigen. De "vredestichters" zijn niet diegenen die, om zelf geen last te krijgen, alle ruzies proberen te sussen en alle problemen proberen toe te dekken, maar diegenen die moedige gebaren stellen van verzoening. De "vervolgden" zijn niet diegenen die zich steeds tekort gedaan en verongelijkt voelen, maar diegenen die de verdediging van de onderdrukten en de machtelozen moedig op zich nemen. Zij worden ook vandaag door God zalig geprezen.

Voor ons een hele opgave toch wel, om, zelfs in de donkere dagen van ons leven, te blijven reageren als kinderen van de Vader en volgelingen van Jezus, dit wil zeggen, als liefhebbende mensen die geven, delen en bezorgd zijn voor anderen. Laat ons bidden dat ons hart in die uren van beproeving niet doordrenkt worden van bitterheid en geslotenheid, maar eerder rustig straalt van diepe vreugde omdat wij het diepe geluk kennen te behoren tot die groep van mensen die de vrienden zijn van de Heer, die Hij zalig prijst.

Pater Frans s.j.